

Pārresoru koordinācijas centrs

SEMINĀRS:

Vienotā Bērnu agrīnās attīstības vajadzību novērtējuma metodisko instrumentu komplekta izstrāde

28.01.2022.

Olita Augustovska
Olita.Augustovska@pkc.mk.gov.lv

SEMINĀRA DARBA KĀRTĪBA

1. KĀPĒC VAJAG?

Bērnu agrīnās attīstības skrīninga instrumentu - **BAASIK izstrādes** pamatojums, konteksts un mērķi
O.Augustovska, PKC

2. KO IZSTRĀDĀJAM?

BAASIK 1.versija – ko un kā tās mēra?
Priekšizpēte un īstenošanas algoritmi
M.Raščevska, LU

3. KAS JĀDARA TĀLĀK?

Tālākie soļi skrīninga turpmākā izstrādē
S.Sniķere, PKC

JAUTĀJUMI UN DISKUSIJAS

AGRĪNĀS ATTĪSTĪBAS SKRĪNINGA INSTRUMENTU KOMPLEKTS - BAASIK

BAASIK izstrādes projekts - paredz izstrādāt universālu rīku, kas atvērtu iespēju arī Latvijā turpmāk varēt kvalificēti un profesionāli atbildēt uz jautājumiem:

VAI BĒRNA ATTĪSTĪBĀ VISS KĀRTĪBĀ?

KAS NOTIEK AR BĒRNU?

KO TAGAD DARĪT?

PAMATOJUMS UN PILNVAROJUMS

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027.gadam

Stratēģiskais mērķis

Līdz minimumam mazināt nabadzības risku bērniem

Rīcības virzieni

- Psiholoģiskā un emocionālā labklājība
- Stipras ģimenes paaudzēs
- Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība

Darbības

Visaptveroša agrīnā preventīvā atbalsta sistēmas izveide bērnu veselīgu attīstību, izaugsmi un pašrealizāciju kavējošu risku agrīnai novēršanai

Vienlīdzīgas iespējas bērniem ar speciālām vajadzībām

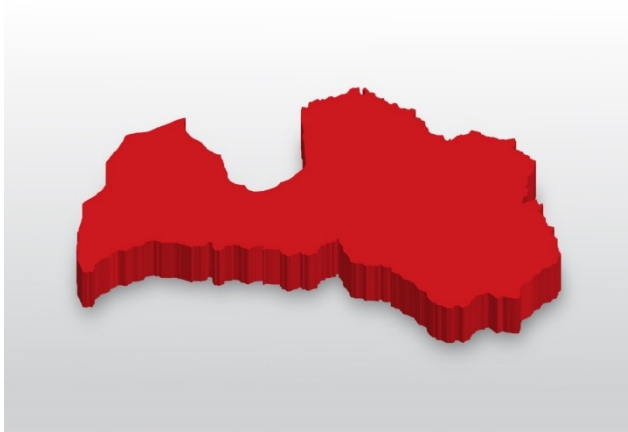
Valdības rīcības plāns

MK 2019.gada 3. septembra lēmums

Atbalstīt PKC izstrādāto risinājumu **starpnozaru sadarbības un atbalsta sistēmas pilnveidei** bērnu attīstības, uzvedības un psihisko traucējumu veidošanās risku mazināšanai

MK 2020.gada 22.septembra lēmums

Agrīnā preventīvā atbalsta sistēmas ieviešanai PKC atlasīt **jaunus pakalpojumus**

MANDĀTS TURPINĀT DARBU

Ministru prezidenta 2022. gada 10. janvāra rezolūcija:

«Pārresoru koordinācijas centram

sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju, Veselības ministriju, Labklājības ministriju un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju **turpināt uzsāktās reformas pedagoģiski psiholoģiskā atbalsta institucionālā risinājuma izstrādei un agrīnās prevencijas pakalpojumu attīstībai visā valsts teritorijā** (valsts un pašvaldību līmenī), sagatavojot un īstenojot pierādījumos balstītus pakalpojumus un vienlaikus nodrošinot atbalstu, **kas orientēts uz bērnu attīstības vajadzībām, kā arī to izpēti, novērtēšanu, diagnostiku un agrīnu intervenci.**»

UZDEVUMS

Ministru kabineta 2021. gada 29. jūnija sēdē dotais valdības uzdevums:
(MK prot. Nr.50, 36.§ 2.punkts)

«Pārresoru koordinācijas centram

sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju un Veselības ministriju uzsākt darbu, lai līdz 2023.gada 31.decembrim **izstrādātu bērnu, vecumā no 1,5 līdz 6 gadiem, - vienotu agrīnās attīstības vajadzību novērtējuma metodisko instrumentu komplektu** izmantošanai izglītības un veselības aprūpes jomās, ietverot arī speciālo vajadzību novērtēšanas instrumentu izglītojamiem pirms obligātās pirmsskolas izglītības uzsākšanas, izpildi.»

BĒRNU AGRĪNĀS ATTĪSTĪBAS SKRĪNINGS VAR:

IDENTIFICĒT –

bērnus, kuri attīstās atbilstoši vecuma bērnu tipiskās attīstības rādītājiem

PĀRLIECINĀTIES –

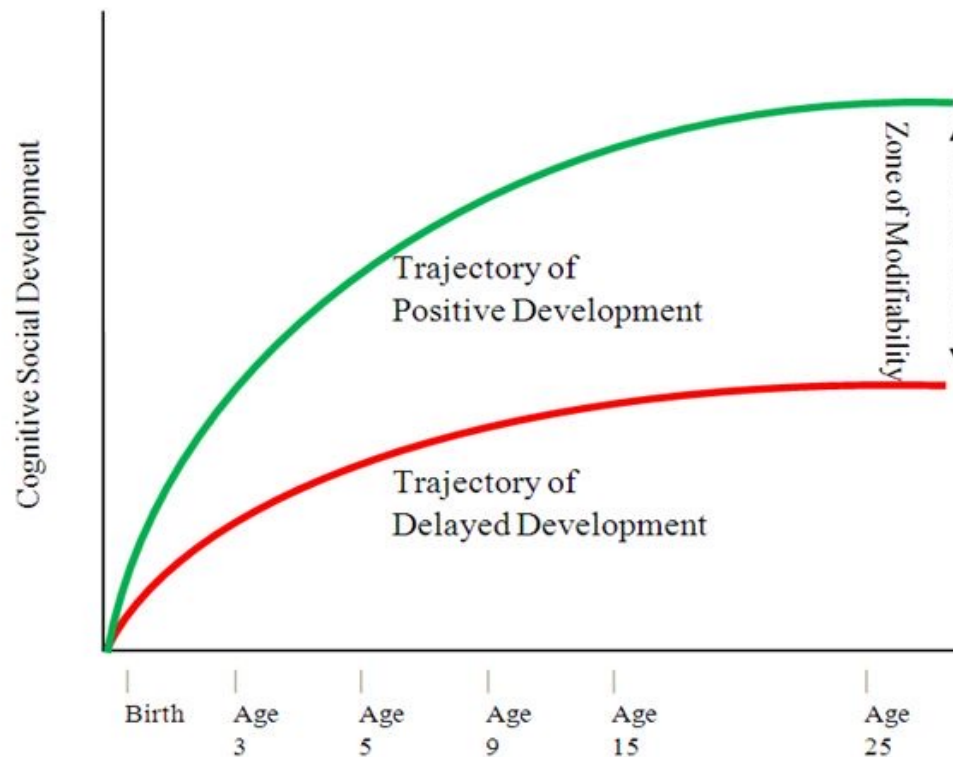
vai bērnam ir/nav kādi attīstības kavēšanās riski, grūtības vai vajadzības

NOTEIKT –

bērnus, kuriem būtu vajadzīgi atbalsta risinājumi, risku ietekmes mazināšanai noteiktās attīstības jomās

MONITORĒT –

bērna attīstības galvenos atskaites punktus atbilstīgi vecuma posmam, tā uzraugot bērna attīstības progresu

Supportive services in early childhood change the trajectory of development, with long-lasting outcomes.

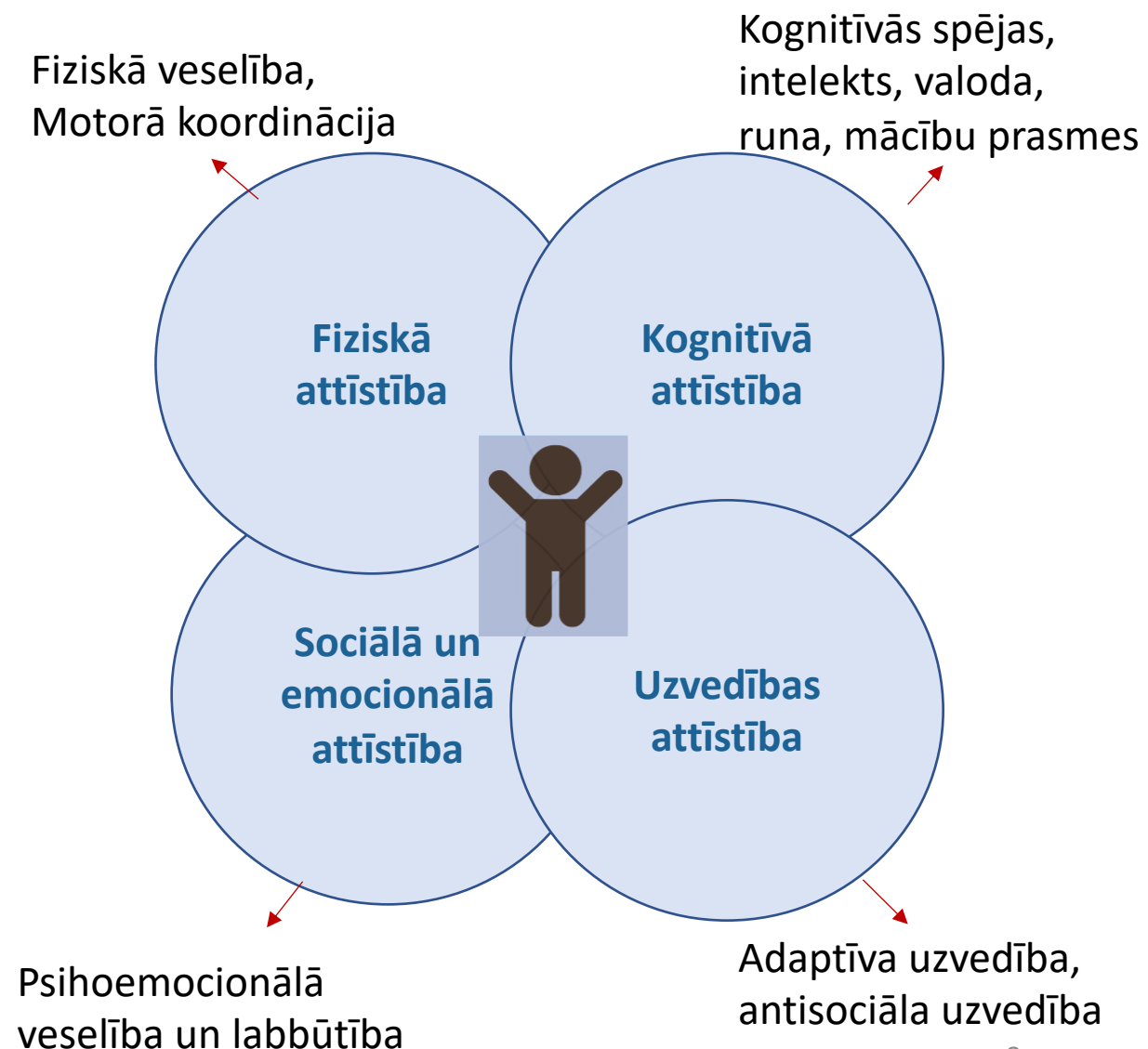
The magnitude of this effect depends on:

- Quality of services
- Breadth of services
- Timing and Intensity
- Responsiveness to individual needs

Ramey & Ramey (1999). American Psychologist. Engle, P. (2005). Developmental Readiness.

BĒRNU ATTĪSTĪBAS GALVENĀS MĒRĪJUMU JOMAS

- **Attīstības novērtēšana atbilstīgi vecumposmu tipiskajiem sasniegumu atskaītes punktiem**
Ko bērnam jāspēj noteiktā vecumā?
- **Skrīninga dažādie vecumposmi, sākot no 1 gada vecuma līdz 6,5 gadu vecumam**
Kopā 9 vecumposmi šajā laika posmā.
- **Sistēmiski visaptveroša pieeja – mērāmie attīstības jomu rādītāji tiks skatīti kopsakarībās**
Plānoti vairāk kā 10 konstrukti un aptuveni 42 apakškonstrukti)
- **Mērījumu vispusības nolūkā skrīnings ietvers vairāku formu izstrādi**
Ārsta forma. Vecāku forma. Skolotāja forma.
Bērna īsais tests.

KĀDAS PRASĪBAS TIEK IZVIRZĪTAS BAASIK INSTRUMENTAM?

Attīstības vajadzību novērtējuma metodisko instrumentu komplektam jāietver rīki, kuri:

- ietver nepieciešamos mērāmos rādītājus: **kas tiks mērīts**, lai bērnus novērtētu **vairākās attīstības jomās**
- **mēra & ietekmē tieši to, kam domāti** – ir zinātniski izstrādāti un standartizēti atbilstoši psihometrisko metodiku izstrādes principiem, tātad, - **jūtīgi pret noteiktu risku identificēšanu**
- par kuriem ir gūti **efektivitātes pierādījumi**, ka tie laikus **atpazīst netipisku attīstības gaitu**
- **iegūti, validēti un pilotēti reprezentatīvā izlasē** – tātad, psihometriski droši, nodrošinot lietošanas uzticamību
- nodrošina **iegūto rezultātu salīdzināšanu ar normatīviem radītājiem** - ļaujot precīzi noteikt risināmo problēmsituāciju tvērumu un dziļumu un plānot nepieciešamā atbalsta saturu un apjomu

LIETOTĀJIEM DRAUDZĪGI, VIEGLI AIZPILDĀMI un APSTRĀDĀJAMI! PIEEJAMI DIGITĀLAJĀ VIDĒ!

REZULTĀTS – 2023.12.31. PABEIGTI DARBI

- **pirmo reizi Latvijā izstrādāts savs, zinātnes jaunākajām atziņām un pasaules labākās prakses prasībām atbilstošs, un lietošanai Latvijā aprobēts, standartizēts un validēts bērnu agrīnās attīstības novērtējuma metodisko instrumenta komplekts (digitālā vidē);**
- **lietošanas rokasgrāmatas un vadlīnijas, tālāko lēmumu pieņemšanai par bērnu attīstību**
- **priekšlikumi izmantošanai ģimenes ārstu praksēs un pirmsskolas izglītības iestādēs;**
- **speciālistu apmācības darbam ar izstrādāto instrumentu;**
- **klienta vadības un atbalsta sniegšanas algoritmi** gadījumos, ja bērnam novērtējuma gaitā konstatētas attīstības grūtības, traucējumi vai nepietiekamības;
- MK apstiprināts atbilstošs normatīvais regulējums ieviešanas, izmantošanas pienākumam

TĀLĀKIE SOĻI BAASIK IZSTRĀDĒ

- Skrīninga 1.versijas aprobēšana
- Skrīninga īstenošanas procesu apraksts

- Skrīninga 2.versijas standartizēšana un validēšana
- Normu izstrāde
- Tālāko rīcības algoritmu izstrāde, ja skrīnings uzrāda normai neatbilstošus rezultātus

- Sistēmas arhitektūras izstrāde skrīninga digitalizēšanai – saistīto IS saslēgšanai
- Izmaiņu veikšana saistītajās IS

- Lietošanas rokasgrāmata un vadlīnijas
- Ģimenes ārstu, māsu, PII pedagogu apmācības

PALDIES!

Ražīgu darbu šodienas seminārā!